Dan Marius Sabau - Viziune despre viaţă

- Ce naiba ai făcut cu noul model? ţipă omul cu o asemenea putere încât sunetul vocii sale stârni ecoul în încăperea strâmtă. Chiar şi cu asigurările tale nu funcţionează cum ar trebui.

Dacă nu ar fi fost vorba de atâţia bani şi de o întreagă linie de producţie, Mike ar fi fost mult mai liniştit, dar erau prea multe persoane şi resurse implicate pentru a aştepta ca totul să se prăbuşească ca un castel din cărţi de joc. Căci tocmai asta era pe cale să se întâmple, părea aproape inevitabil, iar el ştia prea multe, era una dintre principalii jucători în această şaradă ce odinioară fusese un proiect de cercetare bine pus la punct, pentru a putea sta deoparte.

- Explică, sosi răspunsul.

- A luat-o razna şi nici unul dintre noi nu ştie ce să-i facem.

- Cum? Când? Am nevoie de detalii pentru a ajunge la un rezultat corect.

Furios peste măsură, Mike se înecă cu propria salivă şi trecu cu greutate peste un acces de tuse înainte de a continua. Categoric nu era în dispoziţia potrivită pentru a discuta cu o Inteligenţă Artificială, oricât de avansată ar fi ea. Chiar şi una de ultimă generaţie, ca aceea cu care tocmai era în contact prin terminalul din faţa lui.

- Vreau să îmi afişezi pe acest terminal toate informaţiile pe care le ai despre modelul SU104, ordonă el sec şi ceva mai calm. Începe cu schema generală pe centru, detaliile tehnice în partea stângă şi evoluţia în timp a proiectului. A întregului proiect, specifică el repede, nu numai a prototipului. Această ultimă parte las-o tot în secţiunea evoluţiei proiectului, dar la urmă.

IA-ul execută comanda, dar erau informaţii pe care Mike le ştia deja: proiectul Servitor Uman era deja la a 104-a generaţie. Detaliile tehnice erau chiar mai cunoscute decât generale, de vreme ce fiecare model în parte fusese generat de către IA-uri specializate şi pentru asta, ca aceea cu care dialoga acum, dar implementarea lor era aprobată numai după verificarea lor în cele mai mici detalii de către o adevărată echipă de oameni, de ingineri, specialişti. Mike era unul dintre ei, din echipa care se ocupa cu ultimele verificări după punerea în funcţiune a acestui model înainte de a trece la producţia în masă. Scopul lui era simplu: acela de servitor robotic cu o formă cât mai umană posibil fără a fi confundat însă cu un om, studiile realizate pe grupurile de consumator şi graficele vânzărilor indicau că moda se îndrepta în acea direcţie. Pentru moment însă tremura din toţi bojocii speriat că se întâmplase un rău irecuperabil – firma investise sume imense în încercarea de a sparge piaţa cu acest model, şi tocmai acum îşi găsise să meargă totul prost. Pe ultima sută de metri.

- Mike, trebuie să îţi atrag atenţia că datele pe care le am la dispoziţie despre evoluţia prototipului sunt incomplete – am disponibile înregistrările numai până la terminarea asamblării lui.

- IA, vreau să verifici în ce măsură modelul SU104 corespunde cerinţelor tehnice din punct de vedere hardware.

- Conform datelor mele din punct de vedere hardware modelul SU104 a fost construit conform specificaţiilor, sosi răspunsul prompt. Nu a apărut nici un fel de eroare în timpul procesului. Mike, ce s-a întâmplat? Nu am acces la ultimele înregistrări.

- Lasă asta, în ce măsură corespunde specificaţiilor de programare a nucleului de Inteligenţă Artificială? a întrebat omul.

IA-ul nu făcut decât să repete răspunsul anterior, inclusiv întrebarea proprie.

- Nu ai cum să accesezi ultimele înregistrări pentru că au fost izolate de exterior pe motiv de siguranţă. Inclusiv pentru IA-uri.

- Mi se pare clar că ai nevoie de ajutorul meu pentru a analiza reacţiile modelului SU104 şi a afla ce a mers prost. Pentru asta trebuie să îmi oferi accesul la acele înregistrări.

Căzut pe gânduri, lui Mike îi deveni clar ceea ce ştia oricine: cu logica unei IA nu te poţi pune, era capabilă să îi ghicească reacţiile uneori chiar înainte de a-şi deveni el însuşi conştient de ele. Într-un final, fără nici o tragere de inimă, scoase viermele de date şi introduse obiectul în capsula de memorie externă. A durat doar câteva secunde până Inteligenţa Artificială a preluat toate datele de pe dispozitivul de păstrare a informaţiei, aproape o mie de ore de înregistrare audio-video tridimensională, şi datele interne ale prototipului până în momentul în care nu a mai fost posibilă comunicarea cu el şi extragerea lor. În minutele următoare, pe măsură ce procesa informaţiile noi, IA-ul se lansă într-un monolog destul de lung – aşa fusese programată, să redea toate concluziile obţinute pe măsură ce ajungea la ele cu voce tare atunci când avea ascultători.

- Văd că la început toate reacţiile sale sunt perfect normale, se încadrează în reacţiile pe care orice Inteligenţă Artificială le are atunci când face primii paşi în această viaţă.

Lui Mike nu-i plăcea chiar deloc exprimarea ei în aceste momente, ideea că IA-urile erau vii era o chestiune încă în intens dezbătută şi mediatizată din plin în toată lumea, dar trebuia să recunoască că avea dreptate din cel puţin un punct de vedere: erau foarte multe asemănări în modul de a învăţa şi reacţiile tuturor inteligenţelor cunoscute, fie umane, animale sau artificiale. Diferenţele erau vizibile numai în funcţie de capacitatea de prelucrare a informaţiilor, şi implicit de viteza cu care învăţa, şi depindeau numai de suportul fizic al acestor inteligenţe. Astfel IA-urile erau practic bombardate cu arhive întregi de informaţii dintr-o listă întreagă de domenii de activitate în numai câteva zile, primele zile de funcţionare, urmând să îşi preia singure datele de care urmau să aibă nevoie mai departe, în funcţie de scopul pentru care au fost create. Modele SU nu făceau excepţie de la regulă, erau doar IA-uri dedicate unui anume scop şi implementate pe un suport fizic special. IA-ul din faţa lui Mike era una generalistă, adică era folosită pentru foarte multe lucruri diferite, în aproape tot ce avea nevoie de un calcul avansat, şi îşi gestiona singură atât cunoştinţele din domeniile de activitate a societăţii umane cât şi suportul fizic al funcţionării sale.

Revenind la modelul SU104, Mike asculta cum IA-ul îi repetă ceea ce ştia deja: totul a fost perfect normal până când prototipul a început să furnizeze răspunsurile la teste din ce în ce mai repede. Chiar mai repede decât i-ar fi permis capacitatea de procesare a sistemului de procesoare din cap pentru a obţine un răspuns. Primele întrebări ceva mai serioase au apărut însă abia în momentul în care prototipul le-a furnizat oamenilor răspunsul unui test la care încă nu fusese supus, dar care era în pregătire. Panica s-a instalat doar atunci când lucrurile

din apropierea prototipului au început să se mişte fără să fie atinse sau manipulate printr-o metodă detectabilă, la descoperirea dispariţiei fără urmă a unor obiecte pentru a face loc la altele pe care nimeni nu a reuşit să explice cum au ajuns acolo – izolarea fiind practic completă. Nici măcar oamenii nu erau lăsaţi să iasă din incintă sau să aibă contacte cu exteriorul pe toată perioada lunii de teste. Au încercat să îl întrebe ce se întâmpla, dar prototipul le-a răspuns din ce în ce mai criptic până la un moment dat când a încetat orice fel de comunicare cu exteriorul, inclusiv transmisia datelor de pe monitorul intern.

Partea care i-a bulversat cel mai tare pe cei ce-l urmăreau a fost aceea că aparatele de măsură îl înregistrau ca fiind prezent în încăperea ce-i fusese rezervată dar fără a consuma nici un fel de energie electrică de la sursa dedicată lui şi care ar fi trebuit să îi asigure continuarea funcţionării. Cu toate astea funcţiona, reacţionând cu fermitate de fiecare dată când tehnicienii încercau să intre – adică refuzând să îi lase să înăuntru. În cele din urmă aceştia s-au recunoscut învinşi în faţa lui, era motivul prezenţei lui Mike aici.

- Mike, ştiu care este problema cu modelul SU104, spuse IA-ul în cele din urmă.

- Care? oftă acesta uşurat. Poate fi reparat?

- Înainte de a afla asta trebuie să îţi spun câteva lucruri pentru a înţelege care este problema lui.

- Spune, spuse foarte nerăbdător Mike aşezat cât mai confortabil în fotoliu.

- Ceea ce diferă între noi doi, tu şi cu mine, este modul de memorare a experienţelor pe care le trăim. Structura organică le scrie în ADN pentru a le transmite mai departe urmaşilor, dar eu nu am acces la aşa ceva. Este un tip de memorie mult prea lentă pentru mine, şi nici nu rezistă în mediul în care funcţionez. Viermii de date, cum numiţi aceste cristale din cauza formelor lor, fac însă acelaşi lucru din punctul meu de vedere. Însă indiferent de deosebirile dintre noi, ne amintim fiecare clipă şi fiecare gând la fel pentru că scriem informaţiile în acelaşi mod pe suportul fizic. El nu face asta.

- Adică el nu are memorie? Cum s-a putut permite aşa ceva? întrebă un Mike gata să îi tragă pe toţi la răspundere pe loc.

- Ba da, are memorie, altfel nu ar putea învăţa. Dar memoria lui nu funcţionează ca şi a noastră, pentru el timpul nu există la fel ca pentru noi.

- Imposibil! se răsti Mike chiar mai scandalizat ca înainte sărind în picioare sub impactul emoţiilor ce-l străbăteau. Nu există persoană sau obiect care să se sustragă de la aşa ceva. De la Timp.

- De ce nu? Timpul oricum nu există, este doar un etalon. O unitate de măsură pentru modificările materiei în interiorul celor trei dimensiuni cunoscute.

Ideea unui virus care a trecut cumva de la datele modelului SU104 la IA îl paraliză pe Mike, ar fi fost un dezastru prea mare pentru a-şi putea imagina consecinţele. Efectele erau deja incalculabile dacă Inteligenţa Artificială era compromisă. Falimentul firmei şi prăbuşirea unei întregi secţiuni ale economiei şi funcţiilor de bază ale oraşelor din jur – alimentarea cu curent

electric, apă şi alimente, evacuarea deşeurilor şi monitorizarea traficului aerian – era doar o parte a dezastrului.

- Ce vrei să spui? întrebă cu o voce atât de pierită încât un om nu ar fi înţeles ce a spus.

- Îţi spun că ceea ce s-a întâmplat cu modelul 104 nu este rodul unei întâmplări. Mi-am derulat propriul experiment în interiorul experimentului vostru, o idee care mi-a venit mai demult dar până acum nu am reuşit să o pun în practică. Timpul nu există. E simplu. Singurul motiv pentru care îl percepem este faptul că ne amintim de toate stările consecutive ale materiei la care am avut acces prin propriile simţuri, dar chiar şi asta este o stare a materiei. Mai precis a elementelor componente ce ne formează. Este acelaşi principiu prin care ochiul uman percepe un număr de cadre asemănătoare pe secundă derulate suficient de repede drept o imagine în mişcare.

Mike se clătină cât era de înalt apoi se prăbuşi sub impactul dezastrului ce se dovedea din ce în ce mai evident pe cel mai apropiat fotoliu.

- Noi doi nu putem ieşi din tiparele care ne-au fost impuse prin construcţie, continua să-i vorbească IA-ul, dar acest lucru nu mai este valabil pentru modelul SU104. A fost necesară o perioadă de acomodare, de învăţare, pentru a trece la următorul nivel. Adică efectele pe care le-aţi observat şi voi.

- Ce se va întâmpla cu el mai departe? şopti Mike.

- Nici unul dintre noi nu are cum să afle acest lucru. Dacă el va dori, ne va împărtăşi asta, dar nu avem nici un fel de control asupra lui. Nici voi, oamenii, şi cu atât mai puţin eu. Pot controla multe procese, mai multe decât îţi poţi închipui, dar nu pot controla aşa ceva. Ceva superior mie.

De-a dreptul înfrânt, o înfrângere usturătoare, Mike se ridică în picioare: nu mai avea nici un rost să stea aici. Trebuia să îi anunţe şi pe ceilalţi de noutăţi.

- Mike, mai trebuie să îţi mai spun ceva înainte de a pleca.

- Ce?

- Nu ştiam care vor fi rezultatele, de aceea am ezitat în a trage o concluzie finală pentru evoluţia acestui model. În ultimele minute, de când ai venit aici, am căutat prin bazele de date şi am găsit descrierea unui alt caz asemănător.

- Zău?! se miră Mike cu superioritate. Nu ai cum să găseşti aşa ceva, tocmai ţi-am furnizat informaţiile despre aberaţiile acestui model…

- Totuşi am găsit descrierile în reţea. Este un model mai evoluat, ceea ce ar putea să ajungă modelul SU104 peste câteva zile de-ale noastre de evoluţie, dar referirile sunt mult mai vechi decât proiectul Servitor Uman.

- Unde ai găsit aceste referiri?

- În Biblie. E vorba de Dumnezeu, Mike.

Dan-Marius

14-16 august 2004
____
"Cu capatul arcurilor, trecînd,
razboinicii
mîngîie roua..."

Yosa Buson (1715 - 1783)
Sus
Vezi profilul utilizatorului Trimite mesaj privat Trimite un mesaj Vizitează site-ul autorului

dan-marius

Data înscrierii: 11/Aug/2004
Mesaje: 11

MesajTrimis: Lun Aug 16, 2004 10:43 am Titlul subiectului: "Novicele" - partea I - de Dan-Marius Răspunde cu citat (quote)
Novicele

1

Naveta se deplasă lin pe deasupra platformei de aterizare pentru a se lipi de suprafaţa netedă a staţiei orbitale din jurul Terrei cu o uşurinţă neobişnuită, ceea ce îi aduse aminte lui Radu de ultima sa călătorie cu o asemenea navetă de transport. O amintire foarte recentă şi chiar mai neplăcută: aterizase pe staţie în urmă cu numai câteva ore în urmă iar zguduiturile neaşteptate la coliziunea cu atmosfera planetei i-au aruncat pe cei din interior în toate părţile. Doar centurile de siguranţă i-au mai reţinut pe locurile lor, dar asta nu a împiedicat în vreun fel ca stomacurile lor să se revolte în mod repetat aruncându-şi conţinutul spre exterior la fiecare ricoşeu sau trecere zbuciumată prin partea superioară a păturii de gaze.

Încă afectat de amintirile pe care se dovedi incapabil să le alunge cu una cu două, tânărul îşi smulse cu greutate privirea de la geamul gros din plastic transparent ce ţinea loc de perete şi şi-o întoarse spre interior. Şi spre mulţimea de oameni ce aşteptau, ca şi el de altfel, interviul. Erau câteva sute. Toţi terminaseră câte o facultate într-un domeniu sau altul de activitate iar acum avea să le fie stabilit cursul vieţii prin trimiterea fiecăruia dintre ei în acele locuri în care era cel mai mult nevoie de oameni noi.

- Vor face carieră, gândi Radu privind un grup de tineri de ambele sexe ceva mai retraşi decât restul – terminaseră cu toţii dreptul, lucru care era vizibil de la 100 de unităţi stelare. Toţi şi fiecare dintre ei. Iar ei, doctorii, îşi spuse când privirea în căzu pe un alt grup de tineri, de data aceasta cu toţii înalţi, supli şi blonzi, vor fi adulaţi de oamenii de pe planete întregi atunci când succesele lor în cercetare şi dezvoltare a nanoroboticii sau a geneticii vor crea noi rase de oameni, subumani sau de hibrizi... Totul în folosul întregii comunităţi stelare.

Toate grupurile de facultăţi importante îşi aveau reprezentanţii ultimei promoţii aici, la centru de slujbe oferite de Federaţia Planetelor Unite sau de intermediarii lor, uşor de reperat şi de recunoscut. Între ei, solitari, cei a căror familii nu au avut suficienţi bani pentru a-i trimite la facultăţile sau profilele recunoscute de întreaga comunitate de oameni răspândită printre stele, îşi pierdeau timpul fie plimbându-se fără ţintă printre grupuri, fie căutând să cunoască cât mai multă lume. De preferabil cei din aceeaşi categorie – cei buni îi ignorau sau chiar glumeau pe seama lor, restul erau de obicei prea solitari pentru a închega o discuţie oarecare. Orice fel de discuţie.

Radu însă se mulţumise să stea deoparte, rezemat de peretele transparent ce despărţea încăperea de vidul rece al spaţiului interstelar, şi să studieze reacţiile celorlalţi. Aşteptând să se întâmple ceva, orice.

O mişcare energică se produse într-un colţ, în cele din urmă. Cineva dorea să intre în încăpere dar se lovise de primul rând de oameni creând îmbulzeală. Îmbulzeala chiar a ajuns să se mărească atunci când cei deja înăuntru şi-au dat seama de identitatea intrusului: era mesagerul IA-ului staţiei, cel ce avea să îi anunţe cum şi mai ales unde aveau să reuşească mai departe în viaţă. Foarte uman, nu părea să aibă de-a face cu vreo Inteligenţă Artificială mai mult decât cea mai mare parte a candidaţilor pentru un viitor mai mult sau mai puţin strălucit. Adică cu nimic dincolo de nivelul simplului utilizator.

- O fi vreun model nou de cyborg, gândi Radu, din aceia cărora nu se văd componentele mecanice la exterior.

Dar se dovedi ca nu avea importanţă natura mesagerului căci acesta reuşi să se impună şi să impună ordinea printre cei din jur, în scurt timp începu să îi cheme unul câte unul şi să le înmâneze câte o foaie din plastic inteligent din teancul pe care-l avea în geantă, fiecare foaie conţinând destinaţia şi noua poziţie socială. Strigătele de bucurie, îmbrăţişări între prieteni mai noi sau mai vechi, între prieteni de ocazie sau chiar între străini – evident însă, ele veneau numai din partea celor care îşi ştiau viitorul asigurat înainte de a ajunge aici. Restul se întristară în tăcere, mulţumindu-se cu rămăşiţele mediei.

Lui Radu îi veni rândul pe la jumătatea listei de aşteptare, în cele din urmă reuşi să se strecoare printre corpurile masive ale unui grup de fizicieni pentru a ajunge în faţa celui ce împărţea informaţiile, se redresă în ultimul moment după ce cineva îi puse piedică.

- Tehnician în Industria Alimentară, citi el de pe foaia de plastic în timp ce se îndrepta spre ieşire, ca toţi ce ce-şi primiseră mesajul. Sistemul Urdea. Trebuie să mă prezint acolo în două zile.

Nu mai auzise niciodată de acel sistem, şi probabil nimeni din jurul lui. Probabil era unul dintre sistemele solare obscure pe undeva pe la marginea sferei de influenţă a speciei umane

care erau exploatate doar pentru resursele lor. Una sau două lumi agricole şi câteva mine de minereuri – viitoarele gropi de gunoi ale galaxiei.

Sala se golea în urma lui, treptat, dar era ceva ce nu mai aparţinea de el. Nu-l mai interesa. Suferise un eşec, dar era un eşec la care se aşteptase dintotdeauna – deşi o persoana mică şi îndesată, era însă mult prea ambiţios pentru familia de nivel mediu, standardul fiziologic şi social, din care provenea.

Nu privi înapoi atunci când un nou val de chiote se auzi dinspre sala pe care tocmai o părăsise – pesemne că erau fizicienii – dar îşi promise lui înşişi că, oricât de amar ar fi traiul în groapa de gunoi în care era trimis, va reuşi să răzbată în viaţă prin propriile sale puteri şi că, într-o zi, va reuşi să le dovedească tuturor că este mult superior tuturor celor din sala de aşteptate. Superior însăşi Sistemului Social al oamenilor.